

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

KONCEPCE PROTIDLUHOVÉ POLITIKY

STATUTÁRNÍHO MĚSTA CHOMUTOVA

2020 - 2024

Zpracoval:
Magistrát města Chomutova, Odbor sociálních věcí
Ing. Eva Winklerová

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu:
„Podpora sociálního začleňování obyvatel v Chomutově pro oblast sociálního bydlení, dluhové problematiky a podpory ohrožených rodin,“
reg. č. CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007799.

OBSAH

1.	Úvod	3
2.	Vymezení základních pojmů	4
3.	Východiska	6
4.	Popis současného stavu	7
4.1	Údaje za statutární město Chomutov	8
4.2	Sociální služby	12
4.3	SWOT analýza	13
5.	Cíle a opatření	14
6.	Monitoring naplňování opatření	19
7.	Finanční zajištění	19

Tato koncepce byla schválena Zastupitelstvem statutárního města Chomutova, usnesením č. 079/20, dne 4.5. 2020

1. Úvod

Cílem koncepce je nastavení opatření v oblasti dluhové problematiky, která povedou ke zmiřňování dopadů zadluženosti/předluženosti obyvatel města. Úkolem je koncepčně a strategicky zakotvit a dále zmapovat dluhovou problematiku města za podpory všech aktérů v oblasti dluhové problematiky.

Vznik koncepce je jedním z výstupů projektu „Podpora sociálního začleňování obyvatel v Chomutově pro oblast sociálního bydlení, dluhové problematiky a podpory ohrožených rodin,“ reg. č. CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007799, který je financován z Evropského sociálního fondu. Realizaci projektu schválila Rada města usnesením č. 262/17 z 15. května 2017. Projekt navazuje na opatření ve Strategickém plánu sociálního začleňování statutárního města Chomutova 2017 – 2020 (dále jen SPSZ), který vznikl v úzké spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování, v opatření 4.2.1, kde je zakotveno, že do roku 2020 bude vytvořena koncepce protidluhové politiky města.

Jedním z podpůrných nástrojů, který obsahově naplňuje nastavená opatření v rámci zlepšení a zefektivnění spolupráce, je vytvoření platformy, tj. prostoru pro výměnu a sdílení informací mezi různými subjekty zainteresovanými v dluhové problematice (sociální a ekonomický odbor města, poskytovatelé sociálních služeb a jiné nestátní neziskové organizace, zaměstnavatelé, úřad práce, insolvenční správce, soud, policie, advokáti aj.). Vytvoření platformy vychází z doporučení SPSZ (str. 43-44).

V rámci koncepce jsou stanoveny dvě priority: Tvorba komplexního modelu práce s dlužníky a právní principy.

Priorita „Komplexní model práce s dlužníky“ zahrnuje práci expertní skupiny, která stanoví cíle a opatření potřebné k dosažení změn. Nastaví pravidla pro monitoring, naplňování cílů a opatření a způsobu jejich vyhodnocování. Dále zahrnuje vytvoření pozice koordinátora v oblasti dluhové problematiky, který se bude aktivně podílet na plnění cílů a opatření. V rámci osvětové kampaně organizuje přednášky, jednání platformy, vytvoří brožuru zaměřenou na dluhovou problematiku. Zkoordinuje zpracování dotazníkového šetření a výstupy poslouží jako podpůrný materiál při revizi nastavených opatření. Součástí výstupu bude i síť organizací zabývajících se dluhovou problematikou.

Priorita „Právní principy“ zahrnuje úpravu pravidel pro promíjení poplatků a úroků z prodlení u nájemních bytů s možností využít je jako motivační nástroj pro zaplacení dlužné částky. Nastavení pravidel pro vydávání potvrzení o dlužných částkách vůči městu ve spolupráci s ekonomickým odborem města a společností QARK s.r.o. Právní východiska pro řešení dluhů, tj. návod, jak postupovat při řešení dluhů dlužníků. Nastavení pravidel pro úhradu dluhu, kdy budou mít dlužníci možnost si svůj dluh vůči městu odpracovat formou DPP nebo DPČ. Podporu při splácení pohledávek/snížení dluhu ve spolupráci s úřadem práce, ve věci zvláštního příjemce sociální dávky, kdy na žádost klienta bude určitá částka z dávek hmotné nouze zaslána na úhradu dluhu. Dále zahrnuje pilotáž právních principů a zásad v přímé vazbě na cílovou skupinu, tj. zpráva o průběhu a plnění nastavených cílů a opatření a dopadech na cílovou skupinu. Zahrnuje prevenci vzniku dluhů, kdy terénní a sociální pracovníci na dluhovou problematiku budou nápomocni při hledání a udržení zaměstnání klientů ve spolupráci s pracovními agenturami, zaměstnavateli a úřadem práce. Na žádost klienta mohou vstoupit jako mediátoři do pracovních právních vztahů. Pracovní místa terénní pracovník a sociální pracovník budou vytvořena v rámci výše zmiňovaného projektu. Jednotlivé priority a opatření jsou výsledkem jednání v rámci expertní skupiny a směřují k nalezení co nejoptimálnějších prostředků a postupů vedoucích k podpoře a odstraňování jednotlivých prvků dluhové problematiky. Zároveň jsou stanoveny reálně s ohledem na možnosti města a jednotlivých partnerů.

Cílem je vytvořit takovou koncepci, která nebude pouze formálním dokumentem, ale životaschopným materiálem, jehož naplňováním budou řešeny jednotlivé problémy dluhové problematiky občanů našeho města.

2. Vymezení základních pojmů

Nepříznivá sociální situace

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v § 3 písm. b) definuje nepříznivou sociální situaci jako oslabení nebo ztrátu schopnosti z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby nebo z jiných závažných důvodů řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením.

Ustanovení § 2 výše uvedeného zákona stanoví, že poskytnutá pomoc musí vycházet z individuálně určených potřeb osob, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace, a posilovat jejich sociální začleňování. Označení nepříznivá sociální situace zahrnuje různé životní situace, které způsobily sociální vyloučení osoby nebo je osoba tímto vyloučením ohrožena a nemůže nebo má oslabenou schopnost tuto situaci sama nějakým způsobem řešit.

Sociální začleňování

V právním řádu České republiky v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů je sociální začleňování definováno jako proces, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný. K obecným cílům sociálního začleňování tak patří:

- zajištění účasti v zaměstnání a rovného přístupu ke všem zdrojům, právům, zboží a službám
- prevence rizika sociálního vyloučení
- pomoc nejvíce zranitelným
- mobilizace všech relevantních aktérů

Sociální vyloučení

Proces, během kterého jsou jednotlivci či celé skupiny vytěšňovány na okraj společnosti a je jim ztížen či omezen přístup ke zdrojům a příležitostem, které jsou běžně dostupné ostatním členům společnosti. Mezi tyto zdroje je řazeno především zaměstnání, bydlení, sociální ochrana, zdravotní péče a vzdělání. Proces sociálního vyloučení se vždy dotýká celé společnosti. Jedním z jeho negativních rysů je trvalé narušování společenské soudržnosti.

Hlavním ukazatelem jsou pro osoby ohrožené chudobou nebo sociálním vyloučením:

- míra ohrožení chudobou – pod hranicí chudoby byl v roce 2015 každý desátý Čech. Nejčastěji se jednalo o nezaměstnaného, starobního důchodce a dítě mladší 16 let. Mezi nimi se však vyskytovaly i pracující osoby s nižším příjmem nebo vícečetné domácnosti
- materiální deprivace – počet a podíl osob, které si nemohou dovolit nejméně čtyři z následujících devíti položek: zaplatit nájem nebo účty, adekvátně vytápět dům či byt, uhradit nečekaný výdaj ve stanovené výši, jídlo s masem nebo jeho vegetariánským ekvivalentem každý druhý den, jeden týden dovolené mimo domov v roce, osobní automobil, pračku, barevnou televizi nebo telefon

Exekuce

Exekuce je výkon rozhodnutí, kterým se zabavuje majetek dlužníka na úhradu dluhů. Výkon rozhodnutí exekuce upravuje zákon č. 99/1963 Sb., který vymezuje pravidla pro postih srážky z příjmů a jiných peněžitých pohledávek a zpeněžení majetkové podstaty movitého i nemovitého majetku. Tzn. že výkon exekuce omezí výplatu peněžních prostředků dlužníka, a to formou blokáce bankovního účtu nebo krácením peněz ze všech jeho příjmů včetně různých typů důchodů a dohod

(brigád), dědictví, darů. Chráněným limitem, ze kterého se srážky neprovádí, je tzv. nezabavitelná částka, výše nezabavitelné částky se řídí nařízením vlády č. 595/2006.

Údaje o celkovém množství exekucí v ČR, v jednotlivých městech a okresech jsou dostupné na internetových stránkách.¹

město Chomutov	2016	2017
podíl osob v exekuci	20,91 %	23,01 %
průměrný počet exekucí na osobu	5,3	5,1
průměrná jistina za osobu	251 342,- Kč	194 172,- Kč

Obecně se můžeme setkat se dvěma typy exekucí, které v obou případech mají přímý vliv na zhoršování sociální situace zadluženého.

Exekuce ukládající zaplacení peněžité částky, která je prováděna srážkami ze mzdy a jiných příjmů. Tato exekuce může ohrozit jedince tak, že mu znemožní splácet své závazky spojené s bydlením. Exekuce prodejem nemovitosti znamená většinou okamžitou ztrátu bydlení. Ohroženou skupinou jsou tedy všechny osoby, které jsou vysoce zadlužené, nebo mají nařízenou exekuci, a to i v případech, kdy je jejich současná situace stabilizovaná.

Dalším z problematických aspektů exekucí je vytlačování z legální práce. Mimo nezabavitelné částky je dlužníkovi zabaveno vše. Pracující ztrácí nárok na některé sociální dávky vypočítané podle příjmu před exekucí. To je velká motivace pro práci načerno (brigády, peníze na ruku). Odchod z práce vede k poklesu odváděných daní, sociálního pojištění a nárůstu pobíraných nezabavitelných sociálních dávek. Stres z nedostatku finančních prostředků se odráží v napjaté atmosféře domácnosti, důsledkem bývají hádky, a pokud se v rodině nacházejí děti, pak i zhoršení prospěchu dětí ve škole.

Nejčastější důvody, které vedou k exekucím, jsou nesplacené úvěry krátkodobého typu (spotřební půjčka, překlenovací úvěr), nesplacené pohledávky za nájem, energie, popelnice, nesplacené poplatky za telefon, nezaplacené pokuty nebo využití půjčky na splacení předchozí půjčky a řešení finančních problémů spojených se ztrátou zaměstnání půjčkou. Samostatným problémem je i nezodpovědný přístup rodičů k exekucím. Popírání skutečnosti o existenci dluhu ovlivňuje i potomky a tento přístup se dále „dělí“.

Insolvence

Insolvenční řízení je obecně jakékoliv zvláštní soudní řízení podle zákona č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, jehož předmětem je projednání úpadku a jeho řízení. Insolvenční řízení se v zásadě skládá z několika fází. První fází je zahájení insolvenčního řízení a podání insolvenčního návrhu. Insolvenční návrh obsahuje i návrh na způsob provedení insolvence: a) zpeněžením majetkové podstaty (prodej nemovitostí, členských či obchodních podílů – ty se zpeněží konkursem nebo reorganizací firmy), nebo b) zpeněžením majetkové podstaty a splátkovým kalendářem (k tomuto způsobu je přistupováno, nemá-li dlužník nemovitý majetek nebo se jedná o majetek tzv. chráněné bydlení). Insolvenční návrh je v elektronické podobě podán na příslušný krajský soud dle trvalého bydliště dlužníka. Na základě návrhu je zahájeno insolvenční řízení. Insolvenčním řízením je soudní řízení, jehož předmětem je dlužníkův úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení. Insolvenční řízení je zahájeno vždy na návrh dlužníka nebo věřitele. Insolvenční soud rozhodne o schválení či zamítnutí insolvenčního návrhu. Pokud návrh schválí, přidělí dlužníkovi insolvenčního správce. V rozhodnutí je uvedeno, na jaké období je insolvence schválena (3 nebo 5 let), dle vymezení zákona a způsobu jejího provedení. Plní-li dlužník platební povinnost nebo pokryje zpeněžení majetku min. 30% z celkového dluhu za stanovené období, je osvobozen od úhrady zbylé výše pohledávek určené v insolvenčním návrhu. Může se stát, že dlužník v daném období zaplatí až 100% svých závazků. Zaplatí-li i po 5 letech méně než-li 30% z celkového dluhu, nemusí soud dlužníka zprostit – tedy oddlužit od zbylé části dluhu. Vstupními podmínkami do insolvence jsou dle platného znění zákona existence minimálně dvou dluhů po splatnosti a zdokladovaný příjem dlužníka.

¹ www.mapaexekuci.cz.

3. Východiska

Koncepce se opírá o národní strategické dokumenty, dokumenty krajské úrovně a dokumenty města Chomutova.

Národní strategické dokumenty

- Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020²

Dokumenty krajské úrovně

- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji na období 2019 – 2021³

Dokumenty města

- Strategický plán sociálního začleňování statutárního města Chomutova 2017 – 2020⁴
- Komunitní plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb v ORP Chomutov 2018 – 2021⁵

²https://www.mpsv.cz/documents/20142/225517/strategie_soc_zaclenovani_2014-20.pdf/bdaa475d-fd85-25d7-868e-c277575081e1

³<https://www.kr-ustecky.cz>

⁴ <http://www.chomutov-mesto.cz/cz/strategicky-plan-socialniho-zaclenovani-2017-2020>

⁵ http://www.chomutov-mesto.cz/?download=/_i.000597/komunitni-plan-orp-chomutov-2018---2021_fin_po-pripominkach.pdf

4. Popis současného stavu

Zadluženost a narůstající počet exekucí patří mezi nejožehavější a zároveň mezi nejvíce rozšířené problémy obyvatel. Údaje o počtu exekucí v okrese Chomutov jsou získány z internetových stránek.⁶ K dispozici jsou údaje z ekonomického odboru Magistrátu města Chomutova, Chomutovské bytové a.s. a od některých poskytovatelů sociálních služeb.

Příčiny zadlužení

Dluhy obyvatelům sociálně vyloučených lokalit nevznikají pouze v důsledku nezaměstnanosti, ale i neznalostí toho, jak hospodařit s penězi nebo vlivem nízkých příjmů plynoucích z nedostatečně ohodnocené práce (většinou nekvalifikované). Souvisí také s vysokými náklady na bydlení v bytech na otevřeném trhu, kde nájemníci stále častěji nejsou schopni platit nájemné či poplatky za elektřinu a vodu atd. (anebo jednorázové nedoplatky při ročním vyúčtování). Zadluženost vzniká také jako reakce na celospolečenský trend zvyšování spotřebitelských standardů jednotlivých konzumentů a na stále větší dostupnost spotřebního zboží. Tato zadluženost se projevuje uzavíráním hypotečních, leasingových a spotřebitelských úvěrů, které lidé nejsou schopni splácet. Dlouhodobě mají vzestupnou frekvenci tzv. rychlé půjčky, které útočí na klienta s nízkou finanční gramotností, pro které se (kromě lichvy) často jedná o jedinou možnost, jak si vypůjčit peníze. Bankovní i nebankovní společnosti prostřednictvím médií a reklamy na poskytnutí úvěru či konsolidace splátek oslovují vybranou cílovou skupinu s poměrně velkým úspěchem. Značným problémem jsou také neřešené původně malé dluhy, např. za jízdu bez platné jízdenky, poplatky u lékaře, nezaplacený telefon apod. Tyto dluhy se během let mnohonásobně navyšují o různé soudní výlohy a úroky z prodlení, právní servis zastupujících společností a náklady exekutora. Neúměrně navýšený dluh již nemají klienti šanci uplatit, na dluhy rezignují a raději pracují načerno.

⁶<http://mapaexekuci.cz>

4.1 Údaje za statutární město — Chomutov

Město Chomutov má 48 720 obyvatel. V posledních 20ti letech vykazuje počet obyvatel Chomutova setrvalý pokles. V roce 2007 klesl počet obyvatel pod 50 000 a od toho roku se pohybuje již jen pod touto hranicí. Složení obyvatel Chomutova dle pohlaví je v posledních letech poměrně vyrovnané, ženy mírně převažují nad muži. Průměrný věk je 41,5 proti 41,3 v celé ČR.

Nezaměstnanost v období 11/2019 činila 4,66 %, je tedy vyšší ve srovnání s ústeckým krajem 3,65 %, i v ČR 2,4 %. Podíl osob v exekuci je 20,22 % (celá ČR 9,2 % rok 2018). Detail osob v exekuci: Pro chomutovský okres platí tato meziroční změna (2018/2017): Podíl osob: 20,22 % / 20,55 %, tj. 21 212 / 21 556 = mezi roky 2018 a 2017 klesl počet dlužníků o 344 osob. Přesto se celkový počet exekucí zvýšil o 6 080, což je ukazatel prohlubující se předluženosti osob. Podíl osob ve věku 18 až 29 let – 13 % a podíl seniorů (65+) – 8 %.

Anketa se sociálními pracovníky

V rámci přípravy koncepce byl proveden krátký strukturovaný rozhovor se sociálními pracovníky v dluhových poradnách a neziskových organizacích, které mají působnost ve vyloučených lokalitách v Chomutově. Cílem bylo zmapovat míru zadluženosti obyvatel v těchto lokalitách. Sociálním pracovníkům v níže uvedených organizacích byly položeny následující otázky:

- **Jakého typu jsou dluhy, se kterými klienti přichází?**
- **Kolik klientů má skutečně snahu dluhy řešit?**
- **Jakým způsobem se o vás klienti dozvídají?**
- **Máte přehled o počtu zadlužených domácností v lokalitě?**

Sociální služby Chomutov, Sociální poradna Kamenná

Nejčastěji přichází klienti řešit dluhy na nájemném u Chomutovské bytové, a.s. Dluhy jsou převážně staršího data, obvykle 5 – 10 let. Z původní částky dlužného nájemného 30 tis. Kč činí dnes dluh i 100 tis. Kč. Dále se jedná o dluhy ze spotřebitelských úvěrů na vybavení domácnosti a dluhy u nebankovních společností. Úvěrem u nebankovních společností řeší klienti především splacení již vzniklých dluhů tzv. – „vytloukají klín klínem“.

Oblastní charita Most, sociální poradna Chomutov

Dle pracovníků poradny lze dluhy klientů rozdělit na dvě kategorie, a to z hlediska výše a četnosti dluhů. Z hlediska výše dluhů se na první místo řadí dluh na nájemném u Chomutovské bytové a.s., kde dluh na jednoho dlužníka činí až milion korun, opět se jedná o dlužníky převážně v důchodovém věku. Z hlediska četnosti se většinou jedná o nebankovní úvěry na zaplacení stávajících dluhů. Přestože pracovníci vyvíjí činnost, aby seznámili klienty s možnostmi řešení dluhové problematiky, a informují je o nastalých změnách, zjišťují následně v rámci šetření, že většina lidí o zahájení insolvenčního řízení nemá zájem.

Světlo Kadaň, z.s., Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež MOLO, ul. Březenecká, Chomutov

V praxi to vypadá tak, že dokud klientům nepřijde např. soudní rozhodnutí, nic neřeší, o dlužích nemluví, a proto pro ně neexistují. Obecně nedokážou převzít zodpovědnost za vzniklé závazky, chybí zde vzor z rodiny. V této situaci by mládeži mohla pomoci osvětou škola. Přehled o počtu zadlužených domácností v lokalitě není. Do nízkoprahového zařízení dochází klienti i z jiných částí obce nebo měst.

Světlo Kadaň, z.s., Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Kámen – SC Kamínek, sídliště Kamenná

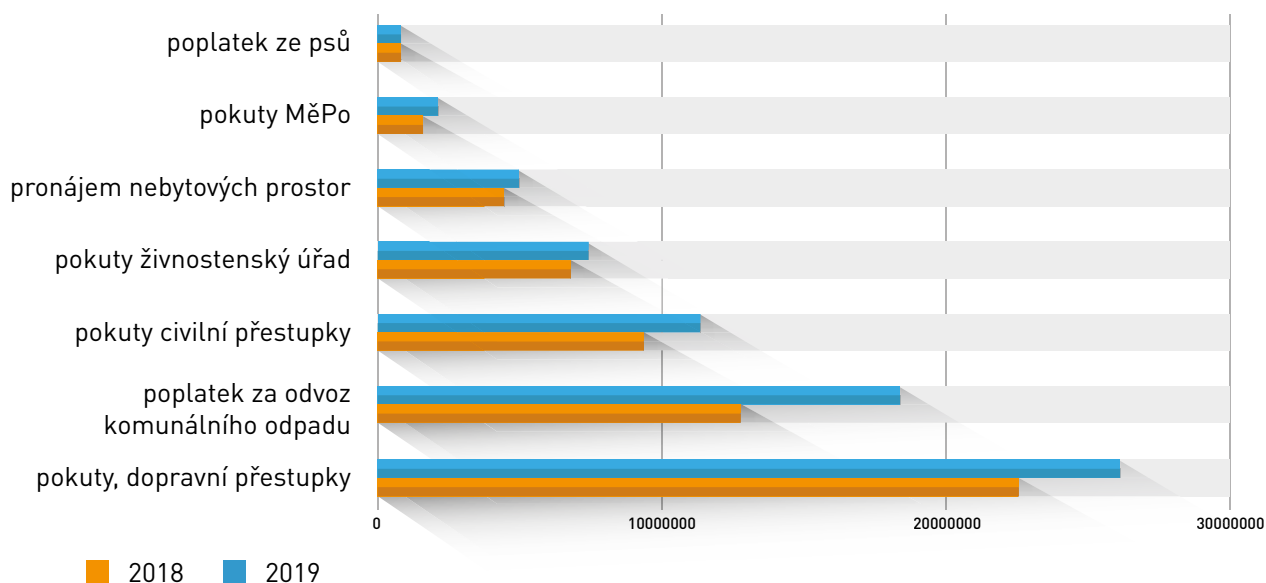
Zde se jedná převážně o dluhy za pokuty a dluhy na výživném. Na základě dotazování bylo zjištěno, že si klienti neberou spotřebitelské úvěry. Údaj je pravděpodobně zkreslený, neboť odhad zadlužených domácností v lokalitě je 75 %. Pokud se klient obrátí na pracovníka zařízení s konkrétním problémem, poskytnou základní sociální poradenství a je odkázán do Sociální poradny na Kamenné, s níž má výše uvedené zařízení dobrou spolupráci.

A. Dluhy občanů vůči městu

Uvedená data jsou za období 2018 a k 30. 11. 2019 za ekonomický odbor a k 31. 10. 2019 za Chomutovskou bytovou, a.s.

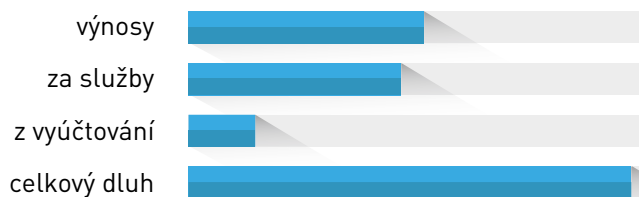
Dluhy občanů vůči městu v porovnání s rokem 2018 neustále rostou. Pokuty za dopravní přestupky činí k 30. 11. 2019 26 mil. Kč. Počet dlužníků za odvoz komunálního odpadu je ke stejnému datu 17 tis. a dlužná částka činí přes 18 mil. Kč. Vezmeme-li v úvahu, že Chomutov má 48 720 obyvatel, pak více jak třetina občanů nehradí městem stanovené poplatky za odvoz komunálního odpadu. Ekonomický odbor v souladu se zákonnými postupy provádí výběr a vymáhání městem zavedených místních poplatků, zabezpečuje úřad správce daně, vede evidenci poplatkových povinností, provádí jejich vyměření a současně vymáhá sankční platby a pokuty.

Pohledávky vůči občanům

B. Dluhy občanů u Chomutovské bytové, a.s.

Chomutovská bytová, a.s. realizuje celou řadu opatření, kterými se snaží zamezit neplacení a narůstání dluhů. Mezi ně patří i kromě preventivního využívání nájemních smluv na zkrácenou dobu, okamžité řešení neplacení nájemného i nastavení pravidel pro odpuštění penále po zaplacení dlužné částky. Správcem bytového fondu je společnost QARK s.r.o., která k 31.10. 2019 vykázala dluhy nájemníků v celkové výši 10 451 638,- Kč, z toho činí neuhrazené výnosy – penále 4 859 808,- Kč, dluhy za služby 4 233 447,- Kč a dluhy z vyúčtování ve výši 1 358 383,- Kč. Počet dlužníků je odhadován přibližně na 220 osob. V částce jsou zahrnuty i nedobytné pohledávky nebo i přechodné dluhy vzniklé nezaplacením nájmu či zpožděním platby, které se nyní řeší a splácí.

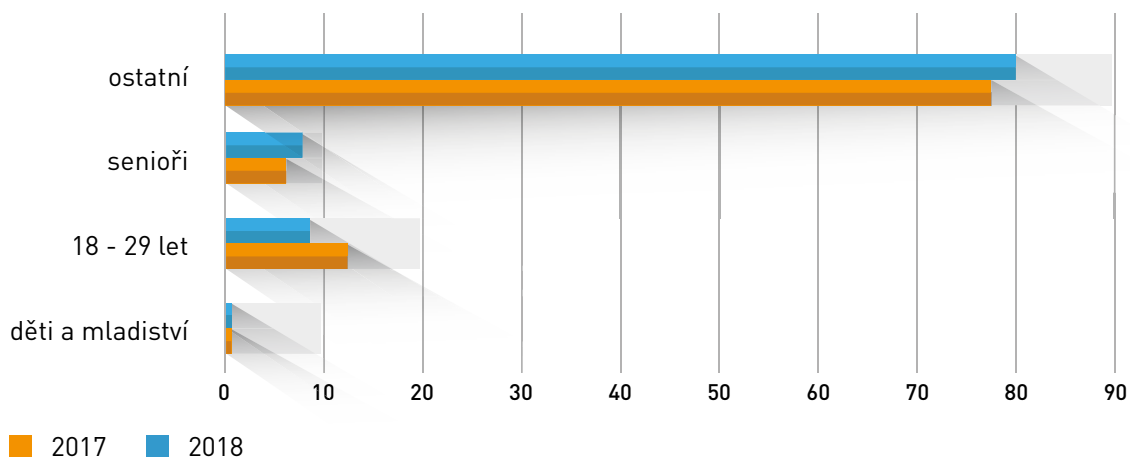
QARK, byty a.s.	
výnosy - penále	4 859 808,00 Kč
dluhy za služby	4 233 447,00 Kč
dluhy z vyúčtování	1 358 383,00 Kč
celkový dluh	10 451 638,00 Kč

C. Rozsah exekucí

Údaje o počtu exekucí v okrese Chomutov jsou získány z internetových stránek – www.mapaexekuci.cz. Chomutovský okres má třetí nejvyšší podíl exekucí a zadluženosti v ústeckém kraji. Před Chomutovem je v tabulce umístěno pouze statutární město Most a krajské město Ústí nad Labem. Současné nastavení systémů vymáhání, výkonu exekucí a nastavení sociálního systému dlužníky nemotivuje k legálnímu zaměstnání nebo k ochotě práce přesčas či dokonce získat lépe placené místo, neboť čím více vydělají, tím více jim exekutor zabaví. To je pak příčinou toho, že lidé pracují načerno.

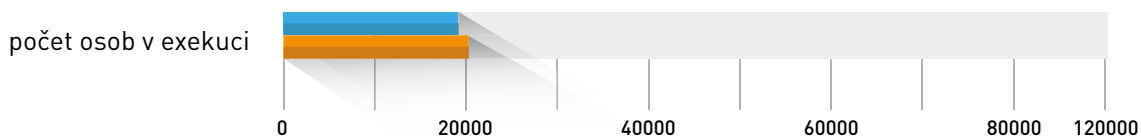
V současné době má dluhy jednoho dlužníka na starost více exekutorů. Lidem chodí dopisy, ale oni je často ani nerozlepují. Pokud jim přijde obsílka z deseti úřadů, neví, co s tím mají dělat, tak to neřeší a vyčkávají. Někteří své dluhy řešit chtějí, domluví si splátky, které zvládnou, ale pak přijde další exekutor a chce také splátky, vzniklou situaci již dlužníci nezvládnou, byť jejich záměrem bylo dostat všem svým závazkům. Pokud by jeden exekutor zastupoval všechny věřitele předmětného dlužníka, je tu předpoklad, že věřitelé obdrží více peněz, neboť dlužník není postaven před bezvýhodnou situací, která vede výhradně k insolvenčnímu řízení.

Procentní podíl osob v exekuci podle věku

Porovnáme-li rok 2017 a 2018, zjistíme, že klesl počet osob v exekuci, ale celkový počet exekucí se navýšil. Můžeme se pouze domnívat, že je to důsledek prohlubující se předluženosti osob.

Exekuce

	Počet osob v exekuci	Celkový počet exekucí
2018	21 212	113 883
2017	21 556	107 803

2017 2018

4.2 Sociální služby

Ministerstvo práce a sociálních věcí vede registr poskytovatelů sociálních služeb⁷ dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Zápis do registru poskytovatelů provádí místně příslušný krajský úřad. Dále je možné vyhledat informace o poskytovatelích sociálních služeb v Katalogu sociálních služeb Ústeckého kraje.⁸

Město Chomutov má zpracovaný komunitní plán sociálních služeb, jehož posláním je zajišťování dostupnosti sociálních služeb. Na internetových stránkách města lze nalézt informace a kontakty na instituce, které nabízí pomoc či radu a umí ji poskytnout.⁹

V rámci dluhové problematiky se jedná o odborné sociální poradenství, které v Chomutově poskytují tyto organizace:

- **Sociální služby Chomutov, p.o.**
Sociální centrum Kamenná (Kamenná 5164, Chomutov, 430 04 Chomutov 4)
Formy poskytování sociálních služeb: ambulantní
- **Oblastní charita Most**
Sociální poradna Chomutov (17. listopadu 5461, Chomutov, 430 04 Chomutov 4)
Formy poskytování sociálních služeb: ambulantní, terénní

Dále odborné sociální poradenství poskytují:

- **Světlo Kadaň z. s.**
Poradna Světlo (Hálkova 224, Chomutov, 430 01 Chomutov 1)
- **Centrum pomoci pro zdravotně postižené a seniory o.p.s.**
Odborné sociální poradenství - CP ZPS (Kochova 1185, Chomutov, 430 01 Chomutov 1)
Formy poskytování sociálních služeb: ambulantní, terénní
- **Centrum ucelené rehabilitace, z.ú.**
Poradna pro manželství, rodinu a mezilidské vztahy (Chomutov, Revoluční 22/20, Chomutov)
Formy poskytování sociálních služeb: ambulantní
- **Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, zapsaný spolek**
Sociální poradna SONS ČR – Chomutov (Dřínovská 4606, Chomutov, 430 04 Chomutov 4)

Terénní programy v Chomutově poskytuje:

- **Člověk v tísní, o.p.s.**
Člověk v tísní, o.p.s. (Školní 1294/55, Chomutov, 430 01 Chomutov 1)
Formy poskytování sociálních služeb: terénní

⁷<https://www.mpsv.cz/web/cz/registr-poskytovatelu-sluzeb>

⁸<https://socialnisluzby.kr-ustecky.cz/>

⁹<https://www.socpom.cz/>

4.3 SWOT analýza

Vychází z analýzy komunitního plánu sociálních služeb a ze současného stavu.

Silné stránky

široká nabídka poradenských služeb (sociální poradenství, pomoc při jednání s úřady, pomoc při hledání zaměstnání a bydlení, poradenská a další obdobná pomoc obětem trestných činů),

vyšší podíl služeb poskytovaných terénní formou (osobní asistenční služby, osobní hygiena, pomoc se zajištěním potravin a ošacení, terénní programy pro osoby ohrožené sociálním vyloučením či drogovou závislostí),

celkově je „osobám v krizových situacích“ k dispozici srovnatelně vysoký počet různých sociálních a souvisejících služeb jako ostatním cílovým skupinám (s výjimkou seniorů – nižší počet poskytovatelů, avšak vyšší kapacita příslušných zařízení) – této cílové skupině je nabízen nejširší okruh registrovaných sociálních služeb (srovnatelný počet s cílovou skupinou „osoby se zdravotním postižením“).

Slabé stránky

absence krizové pomoci (operativní pomoc osobám, které se ocitly v krizové situaci),

nedostatečná kapacita odborného sociálního poradenství (zejm. dluhové poradenství, řešení exekucí [oddlužení], zajištění příjmu, pomoc se zajištěním sociálních dávek, komplexní poradenství), nedostatečná kapacita sociálně aktivizačních služeb, problematická možnost prezentace sociálních služeb specifické cílové skupině (klíčová je terénní forma prezentace),

rizikové zázemí z pohledu bydlení - zacyklení obyvatel v sociálně vyloučených lokalitách (dluhy, exekuce, obchod s chudobou),

obecně vyšší koncentrace sociálně vyloučených lokalit a lokalit s hrozícím vznikem tohoto jevu,

vyšší míra zadlužení a uvalených exekucí v porovnání s průměrem ve společnosti,

existující obchod s chudobou, resp. jeho problematická právní regulace (dluhy, exekuce, neúměrně vysoké nájemné s vazbou na čerpání sociálních dávek na zajištění bydlení),

vyšší míra nezaměstnanosti v cílové skupině.

Příležitosti

podpora rozvoje sociálního poradenství v problematice závislostí,

navýšení počtu terénních pracovníků působících přímo v přirozeném prostředí cílové skupiny,

podpora rozvoje poradenských a souvisejících služeb nabízejících odbornou pomoc osobám v nepříznivých a krizových situacích,

vznik poradny pro dětské oběti trestných činů,

rozvoj komunitních a preventivních programů,

zapojení široké veřejnosti do preventivně bezpečnostních aktivit,

podpora terénních pracovníků se zaměřením na institut neformálních podpůrců,

očekávané zlepšení možností dostupnosti bydlení a získání odpovídajícího bydlení v důsledku implementace zákona o sociálním bydlení,

podpora možností zaměstnávání osob se znevýhodňujícím aspektem na trhu práce,

rozvoj možností motivačního aspektu přidělování sociálních dávek,

zmapování zadluženosti obyvatel města,

navázání aktivnější spolupráce mezi odbornými magistrami při řešení dluhové problematiky.

Hrozby, rizika

prohlubování izolace sociálně vyloučených lokalit, zvyšování podílu populace žijící v těchto lokalitách, vznik nových sociálně vyloučených lokalit,

rostoucí podíl zadlužené populace (zejm. v této cílové skupině), růst dlužné částky, vyšší intenzita dopadů exekucí na dlužníka a jeho rodinu,

nezájem potenciálních klientů o nabízené služby,

zhoršení celkové ekonomické situace v národním hospodářství, zvýšení míry nezaměstnanosti,

negativní vztah a nedůvěra části veřejnosti k některým segmentům cílové skupiny,

nezodpovědný přístup rodičů, ovlivňuje i děti,

každý pátý člověk ve městě čelí exekuci,

neochota ke spolupráci napříč spektrem.

5. Cíle a opatření

Priorita č. 1 Komplexní model práce s dlužníky

Opatření 1.1 Iniciování vzniku expertní skupiny	
Stručný popis	Stanoví cíle a opatření potřebné k dosažení změn. Nastaví pravidla pro monitoring, naplňování cílů a opatření a způsobu vyhodnocování.
Zodpovídá	Protidluhový koordinátor.
Časový horizont	Termíny setkávání: 4 x do roka po dobu trvání projektu 02/2020 – 09/2020: doplnění úprava cílů a opatření 10/2020 – 03/2022: implementace cílů a opatření 04/2022 – 06/2022: revize cílů a opatření
Výstup	Vznik expertní skupiny, stanovení cílů a opatření, jejich implementace a revize.
Financování	Je spolufinancován z prostředků ESF - OPZ.

Opatření 1.2 Vytvoření platformy	
Stručný popis	Prostor pro výměnu a sdílení informací, konzultací apod. Vychází z doporučení SPSZ (str. 43-44), účelem je lepší a efektivnější propojení sociálního odboru města a ambulantních forem dluhového poradenství. Předpokládá se navázání užší spolupráce s ekonomickým odborem města, Chomutovskou bytovou, a.s., poskytovateli sociálních služeb, zaměstnavateli, úřadem práce, insolvenčními správci, soudy, policií, Probační a mediační službou ČR – Chomutov, Českou poštou – CzechPoint (výpis z Centrální evidence exekucí), se státními institucemi (FÚ, VZP, ČSSZ) s Agenturou pro sociální začleňování a se zástupci cílové skupiny, na kterou je projekt zaměřen. Možnost podílet se na hledání řešení, a možnost spolurozhodovat při řešení dluhové problematiky.
Zodpovídá	Protidluhový koordinátor.
Časový horizont	Četnost setkání: 4 x do roka po dobu trvání projektu.
Výstup	Vznik platformy – prostoru pro setkávání
Financování	Je spolufinancován z prostředků ESF - OPZ.

Opatření 1.3 Mapování stavu, počtu dlužníků a struktury jejich dluhu

Stručný popis	Zjištění, jaký je současný stav v oblasti dluhů ve spolupráci s ekonomickým odborem města, Chomutovskou bytovou, a.s. Provedení dotazníkového šetření zaměřeného na dluhovou problematiku (počet dlužníků, struktura). Zmapování pomáhajících organizací.
Zodpovídá	Protidluhový koordinátor.
Časový horizont	05/2020 – 12/2020
Výstup	Výstupy z dotazníkového šetření. Mapa sítě pomáhajících organizací.
Financování	Je spolufinancován z prostředků ESF - OPZ.

Opatření 1.4 Protidluhový koordinátor

Stručný popis	Zpracuje Koncepti protidluhové politiky města Chomutova a podílí se na její realizaci. V rámci osvětové kampaně organizuje přednášky, jednání platformy, vytvoří brožuru zaměřenou na dluhovou problematiku – tipy, rady pro cílovou skupinu.
Zodpovídá	Vedoucí odboru sociálních věcí.
Časový horizont	01/2020 – 06/2022
Výstup	Vznikne a bude fungovat pracovní pozice protidluhového koordinátora, který je součástí OSV.
Financování	Je spolufinancován z prostředků ESF - OPZ.

Opatření 1.5 Terénní pracovník a sociální terénní pracovník na dluhovou problematiku

Stručný popis	Vykonává terénní a sociální práci na území města Chomutova za účelem prevence řešení a zmírňování dopadů zadluženosti/předluženosti obyvatel. Spolupracuje se Sociální poradnou na Kamenné (dále jen SoS Chomutov) – doprovází klienty SoS, se kterými pracují v rámci ambulancních služeb. Doprovází klienty procesem oddlužení.
Zodpovídá	Vedoucí odboru sociálních věcí.
Časový horizont	01/2020 – 06/2022
Výstup	Vznik pozice - terénní pracovník (1 úvazek) a sociální terénní pracovník (0,5 úvazek) na dluhovou problematiku.
Financování	Je spolufinancován z prostředků ESF - OPZ.

Opatření 1.6 Osvětová kampaň v oblasti zadluženosti

Stručný popis	Zajištění informovanosti obyvatel přes organizace zapojené v komunitním plánu města Chomutova, účastníky platformy a účastníky přednášek o probíhajícím projektu, cílech, opatřeních a výstupech. Zapojení a spolupráce všech aktérů v oblasti dluhové problematiky. Distribuce brožury pro cílovou skupinu.
Zodpovídá	Protidluhový koordinátor.
Časový horizont	02/2020 – 06/2022
Výstup	Osvětová kampaň, distribuce brožury pro cílovou skupinu, 36 přednášek, 10 jednání platformy. Aktivizace aktérů, kteří pracují s dluhovou problematikou, nebo se jí dotýká. Prevence před zadlužením, motivace k odpovědnosti.
Financování	Je spolufinancován z prostředků ESF - OPZ.

Opatření 1.7 Přednášková činnost pro cílovou skupinu projektu

Stručný popis	Jde o součást osvětové kampaně. Informovat veřejnost, se zaměřením na cílovou skupinu o dluhové problematice a dalších souvisejících tématech jako je finanční gramotnost, zásady odpovědného půjčování, jak na finanční rezervu apod. Přednášková činnost bude zajištěna na základě smlouvy v prostorách spolupracujících subjektů (ubytovny, neziskové a příspěvkové organizace apod.)
Zodpovídá	Protidluhový koordinátor.
Časový horizont	07/2019 – 06/2022
Výstup	Orientace v problematice dluhů a souvisejících tématech – ověření získaných informací formou testu, užití získaných znalostí v praktickém životě – případné navázání spolupráce s pomáhajícími organizacemi při řešení vlastní situace.
Financování	Je spolufinancován z prostředků ESF - OPZ.

Priorita č. 2 Právní principy

Opatření 2.1 Úprava pravidel pro promíjení poplatků a úroků

Stručný popis	Projednat možnosti řešení při nastavení a úpravě pravidel pro promíjení poplatků a úroků z prodlení u nájemních bytů – použití jako motivační nástroj pro splacení dlužné částky.
Zodpovídá	Protidluhový koordinátor.
Časový horizont	02/2020 – 12/2021
Výstup	Aktualizovaná pravidla.
Financování	Je spolufinancován z prostředků ESF - OPZ.

Opatření 2.2 Nastavení pravidel pro spolupráci mezi odbory města a správcovskou společností nájemních bytů pro vystavení potvrzení o výši dluhu

Stručný popis	Nastavení spolupráce s ekonomickým odborem města a společností QARK s.r.o.
Zodpovídá	Protidluhový koordinátor.
Časový horizont	02/2020 – 12/2021
Výstup	1 x pravidla pro vydávání potvrzení o dlužných částkách vůči městu.
Financování	Je spolufinancován z prostředků ESF - OPZ.

Opatření 2.3 Právní podpora a zprostředkování při řešení dluhů

Stručný popis	Právní východiska řešení dluhů – možnosti.
Zodpovídá	Protidluhový koordinátor.
Časový horizont	9/2020 – 12/2020
Výstup	Návod, jak postupovat při řešení dluhů dlužníků. Právní východiska pro řešení dluhů, návrh aktivního řešení (dohoda s exekutorem – jednání s věřiteli, možnost odpuštění části penále, splátkový kalendář, oddlužení), spolupráce s neziskovými organizacemi ve městě a příspěvkovými organizacemi města.
Financování	Je spolufinancován z prostředků ESF - OPZ.

Opatření 2.4 Pilotáž právních principů v přímé vazbě na cílovou skupinu

Stručný popis	Zpráva o průběhu a plnění nastavených cílů a opatření v rámci účinnosti právních principů a dopadech na cílovou skupinu. Sběr dat bude probíhat po celou dobu trvání projektu, zařazeny budou všechny osoby z cílové skupiny, kterým bude poskytnuta pomoc nebo podpora v rámci dluhové problematiky. Ukončení sběru dat 02/2022.
Zodpovídá	Protidluhový koordinátor.
Časový horizont	10/2020 – 03/2022
Výstup	Evaluační účinnosti právních principů
Financování	Je spolufinancován z prostředků ESF - OPZ.

Opatření 2.5 Nastavení pravidel pro úhradu dluhu formou práce pro obec

Stručný popis	Po nastavení pravidel budou mít dlužníci možnost si svůj dluh vůči městu odpracovat formou DPP nebo DPČ.
Zodpovídá	Protidluhový koordinátor.
Časový horizont	10/2020 – 03/2024
Výstup	Pravidla pro úhradu dluhu vůči městu formou práce pro obec.
Financování	Je spolufinancován z prostředků ESF - OPZ.

Opatření 2.6 Podpora v možnosti snížení/splacení dluhu formou zvláštního příjemce

Stručný popis	Obnovení spolupráce s úřadem práce ve věci zvláštního příjemce sociální dávky z důvodu splacení dluhů veřejné správě. Na žádost klienta bude určitá částka z dávek hmotné nouze zaslána na úhradu dluhu.
Zodpovídá	Vedoucí odboru sociálních věcí.
Časový horizont	02/2020 – 06/2024
Výstup	Navázání spolupráce s úřadem práce, podpora při oddlužení.
Financování	Je spolufinancován z prostředků ESF - OPZ.

Opatření 2.7 Prevence vzniku dluhů

Stručný popis	Terénní sociální pracovníci budou nápomocni při hledání a udržení zaměstnání klientů. Na žádost klienta mohou vstoupit jako mediátoři do pracovních právních vztahů.
Zodpovídá	Vedoucí odboru sociálních věcí.
Časový horizont	02/2020 – 06/2022
Výstup	Navázání spolupráce s pracovními agenturami ve městě, zaměstnavateli a úřadem práce. Aktivizace klientů, motivace k práci.
Financování	Je spolufinancován z prostředků ESF - OPZ.

6. Monitoring naplňování — opatření

Vychází z nastavených indikátorů projektu. Monitorovací zprávy budou pravidelně předkládány dle harmonogramu projektu. Dokládány budou zápisy ze setkání expertní skupiny a platformy. Expertní skupina nastaví pravidla pro monitoring, naplňování cílů a opatření a způsobu jejich vyhodnocování. Dojde k vytvoření a aktualizaci pravidel pro odpuštění dluhů a pravidel pro vystavení potvrzení o výši dluhu správcovskou firmou. V rámci evaluace bude vyhodnoceno plnění cílů a opatření.

Prezentace bude zajištěna v rámci povinné publicity projektu na internetových stránkách města a prostřednictvím chomutovských periodik.

7. Finanční zajištění

Koncepce protidluhové politiky statutárního města Chomutova je součástí projektu "Podpora sociálního začleňování obyvatel v Chomutově pro oblast sociálního bydlení, dluhové problematiky a podpory ohrožených rodin," reg. č. CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0007799 a je zrealizován z prostředků Evropské unie.

Seznam zdrojů:

<http://www.statistikaamy.cz/2016/08/chudoba-postihuje-i-zamestnane/>
https://www.mpsv.cz/documents/20142/225517/strategie_soc_zaclenovani_2014-20.pdf/bdaa475d-fd85-25d7-868e-c277575081e1
<https://www.kr-ustecky.cz>
<http://www.chomutov-mesto.cz/cz/strategicky-plan-socialniho-zaclenovani-2017-2020>
http://www.chomutov-mesto.cz/?download=_/i.000597/komunitni-plan-orp-chomutov-2018---2021_fin_po-pripominkach.pdf
<https://socialnisluzby.kr-ustecky.cz/>
<https://www.socpom.cz/>
<https://www.mapaexekuci.cz>
<https://www.czso.cz>

